

Den 25. august 2010

Kære Benedikte Kiær

Jeg har som formand for bestyrelsen ved Videncenter for Synshandicap modtaget din meddelelse af 18. august 2010 om nedlæggelse af den selvejende institution Videncenter for Synshandicap. Det giver mig anledning til følgende betragtninger, som jeg tillige vil formidle til Folketingets social- og kommunaludvalg.

Som formand for bestyrelsen ved Videncenter for Synshandicap (herefter VfS) og landsformand for Dansk Blindesamfund undrer det mig dybt, at du forinden din beslutning ikke har hørt hverken bestyrelsen eller brugerorganisationerne om de planer, som du trods alt må have haft til overvejelse i nogen tid. Servicestyrelsen har heller ikke inddraget bestyrelsen, hverken via sin repræsentant i bestyrelsen eller via direkte kontakt til mig eller centerlederen.

Danmark har, som du ved, ratificeret FN's handicapkonvention, og en af de vigtige regler i konventionen er, at man skal inddrage brugere i de vigtige beslutninger, der træffes på handicapområdet. Som minister tilsidesætter du fuldstændig handicapkonventionen med din meddelelse. Den eneste brugerinddragelse bliver iflg. din meddelelse, når vi skal drøfte nedlæggelse af VfS.

Det er ikke tilstrækkeligt, at du har aftalt et møde med brugerorganisationerne i DH-regi den 6. september. Din beslutning er jo jf. meddelelsen truffet, og mødet den 6. september må derfor anses for helt unødvendigt og uden reelt indhold.

Det næste, der kan undre mig i din beslutning, er selve beslutningen sammenholdt med dine udtalelser på Altinget den 19. august 2010.

I en artikel her fremfører du, at det ikke er økonomi, som kommunerne mangler, men faglighed. Det er jeg som landsformand for Dansk Blindesamfund meget glad for, at du siger klart og tydeligt, og jeg er helt enig i din konklusion. Men det udstiller altså din egen beslutning om nedlæggelse af videncentrene.

Iflg. din meddelelse vil sammenlægningen betyde, at der ved rationaliseringer kan skaffes 5 årsværk, men det fremgår ikke, at der skal tilføres yderligere ressourcer til det nye videncenter, som vi kan kalde VHS herefter.

Det betyder, at VHS med de samme ressourcer som de nuværende videncentre og netværk skal opbygge og formidle viden på hele handicap- og socialpsykiatriområdet til gavn for kommuner og andre interessenter. Jeg forstår det sådan, at det skal VHS gøre efter drøftelser i en faglig bestyrelse, som skal komme med input til, hvad VHS skal arbejde med.

Da virkeområdet for VHS er blevet større, og ressourcerne er de samme, betyder det med andre ord, at den faglige viden samlet set bliver mindre. Selv om man i en faglig bestyrelse kommer med input til områder, der skal prioriteres, vil det jo formentlig/forhåbentlig skifte ad åre, hvad der prioriteres, og der vil derfor aldrig rigtig blive mulighed for at opbygge

konkret og anvendelig viden på specifikke handicapområder, hvor det ellers kan være nødvendigt for kommunerne at få viden udefra.

Den faglighed, der i dag findes i de forskellige videncentre og som findes på konkrete handicapområder, vil altså forsvinde, og den viden, der vil opstå, vil være løsrevet fra den faglige praksis og mainstreamet i et forsøg på at tilfredsstille så mange som muligt. Kommunerne vil ikke kunne hente specialiseret faglig hjælp i forhold til konkrete handicapgrupper, og det vil være til ugunst for kommunerne og i sidste ende borgerne.

Jeg forstår også din meddelelse sådan, at videncentrene skal flytte sammen under samme tag, bortset fra døvblindfødte-området.

Et af de stærke kort for VfS har været, at man har haft bopæl sammen med Institutet for Blinde og Svagsynede i Hellerup, og at VfS dermed har været tæt på det faglige miljø, der findes her. Det har været let at samarbejde om konkrete områder, hvor medarbejdere på instituttet har haft særlig viden, og VfS og instituttet har også i sit borgernære arbejde profiteret af, at VfS har været inden for rækkevidde. Via placeringen i tilknytning til en landsdækkende rehabiliteringsinstitution har VfS haft direkte kontakt til det synsfaglige miljø i kommuner og regioners specialrådgivninger. Disse videnbærende og -skabende relationer ser ud til at være truet i den nye centerstruktur.

Ved at flytte VfS væk fra Institutet for Blinde og Svagsynede sker der derfor en faglig udvanding af den specialviden og det samarbejde, som VHS i et eller andet omfang nødvendigvis skal have på synshandicapområdet. Det vil medvirke til, at viden og faglighed på synshandicapområdet forsvinder, til skade for kommuner og for borgere med synshandicap. Du opnår dermed det stik modsatte af, hvad du siger er nødvendigt, nemlig mere faglighed til kommunerne.

Et af dine argumenter for en sammenlægning under samme tag er, så vidt jeg forstår, endvidere, at det vil styrke den rådgivning, som VISO kan yde kommuner og borgere.

Lad mig først slå fast, at der ikke i dag er nogen begrænsning i, hvad VISO kan indhente af viden og faglighed fra VfS, det er såmænd bare et spørgsmål om at løfte røret og ringe eller skrive en mail.

Dernæst vil jeg gerne påpege, at hvis VISO's rådgivning skal blive bedre ved hjælp af et samlet VHS, kræver det netop det, som VfS og andre videncentre har i dag, nemlig kontakt til de faglige miljøer, der til daglig arbejder med borgere med handicap. Et VHS uden nær, daglig kontakt og fagligt samarbejde med de forskellige miljøer inden for handicapområderne vil føre til en meget teoretisk viden og faglighed, som går i den modsatte retning af den praksisnære viden, der efterspørges fra kommuner og borgere.

I virkeligheden er det jo netop et af VISO's problemer i dag, at man ikke har tilstrækkelig nært samarbejde fra VISO central til faglige miljøer, og det gøres ikke bedre, ved at du nu kapper de sidste forbindelser over ved at flytte det hele sammen under et tag. Det er formentlig også en af grundene til, at du har besluttet at døvblindfødte-området fortsat skal være fysisk tilknyttet Aalborgskolen. De samme overvejelser gælder på blindeområdet; her er der også brug for konkret faglighed i tilknytning til videncenterfunktionerne.

Som det fremgår af det ovenstående, er jeg ikke enig med dig i din beslutning. Beslutningen er ikke belyst ordentligt, hvilket den kunne have været, ved at du hørte brugerorganisationerne og de specialiserede faglige miljøer i specialrådgivningen. Så ville du have fået denne beskrivelse på forhånd og ville have kunnet inddrage den i dine overvejelser. Jeg vil derfor anbefale, at du tager din beslutning op til genovervejelse.

Jeg håber på en reel inddragelse i en ny diskussion om fremtiden for Videncenter for Synshandicap.

Med venlig hilsen

Thorkild Olesen
Bestyrelsesformand, Videnscenter for Synshandicap
Landsformand, Dansk Blindesamfund